

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
 О.Б.Жильцов
«___» _____ 2015 р.

Галузь знань 0203 «Гуманітарні науки»
Напрямок підготовки «6.020301 Філософія»
(освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»)

Інститут суспільства

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1231
Григор (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » 20116 Д.

Київ 2015-2016

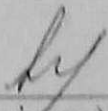
Фахова ознайомча програма практики для студентів галузі знань: 0203 «Гуманітарні науки»,
напряму підготовки 6.020301 «Філософія».

Розробник:

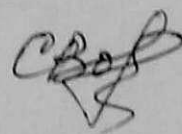
Купрій Тетяна Георгіївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії Інституту
суспільства Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії Інституту суспільства.
Протокол від « 19 » жовтня 2015 року № 4.

Завідувач кафедри філософії

(підпис)

Александрова О.С.

Соколовська С.В.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Цілі і завдання фахової ознайомчої практики	6
Структура програми фахової ознайомчої практики	8
Опис предмета фахової ознайомчої практики	8
Тематичний план	9
Зміст практики.....	10
Завдання практики	13
Організація діяльності студента-практиканта під час проходження фахової ознайомчої практики. Методичні рекомендації.....	14
Форми і методи контролю	15
Вимоги до звітних документів	16
Звіт про проходження практики	17
Підведення підсумків фахової ознайомчої практики	17
Критерії оцінювання результатів проходження фахової ознайомчої практики	18
Рекомендована література	20
Додатки	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Практика – це особливий вид навчальної роботи, направлений на закріплення теоретичних і практичних знань, отриманих студентами в процесі навчання, надбання і вдосконалення практичних навиків по вибраній спеціальності. Ознайомлювальна практика володіє можливостями для професійного самовизначення, постановки студентом перед собою завдань саморозвитку і самоудосконалення, визначення в собі якостей профпридатної в області філософії.

Програма фахової ознайомчої практики (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою філософії Інституту суспільства ОПП бакалавр відповідно до затвердженого навчального плану.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України «Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра» (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.)

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка відповідно до вимог ОКХ, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни.

Програма визначає перелік, обсяг, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів, необхідного навчально-методичного забезпечення. Види, обсяг і порядок проходження фахової ознайомчої практики визначається розділом «Практика» навчального плану спеціальності. Практика в навчальних установах різного типу здійснюється на основі договорів, у відповідність з якими надаються місця для проходження практики студентів ВУЗу. Програма практики складається спільно керівником практики і студентом, з урахуванням місця практики, профілю підготовки студента і затверджується на засіданні кафедри. Програма практики може бути орієнтована на конкретну навчальну мету або на комплекс завдань.

Засвоєння практичних навичок професії філософа починається з фахової ознайомчої практики студентів. Вона проводиться на стаціонарному відділенні, у другому півріччі II курсу. Фахова ознайомча практика загальною тривалістю один тиждень проходить на відповідних базах практики. Базами практик можуть бути (незалежно від форми власності) ЗНЗ, гімназії, ліцеї, коледжі (у тому числі коледж КУ імені Бориса Грінченка) м. Києва.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує фахова кафедра філософії Інституту суспільства. З метою ефективної організації і проведення ознайомчої практики здійснюється подвійне керівництво: від кафедри і від сторони, яка приймає практикантів.

На студентів в період практики розповсюджується законодавство про охорону праці і правила внутрішнього графіку навчального закладу.

Дана практика базується на освоєнні курсів «Історія філософії», «Філософська пропедевтика», «Етика», «Традиційна логіка». Названі дисципліни входять в склад професійного циклу структури ООП. Як вимога до «вхідних» знань, умінь і навичок студентів, що здобули в результаті освоєння попередніх частин ООП і необхідним при проходженні даної практики, виступають наступні вимоги:

Навчальні.

- Навчити студентів використовувати набуті знання з фахових дисциплін для ведення спостереження за навчально-педагогічним процесом;
- на практиці вивчити календарно-тематичне планування з філософії, поурочне планування, спостерігати, як під час уроку вчитель (викладач) виконує поставлену мету (навчальну, розвиваючу та виховну) уроку;
- вчитися оформляти письмово результати спостережень та вести педагогічну документацію.

Розвиваючі.

- Розвивати професійні вміння та навички;
- уміння оцінювати та аналізувати дії вчителя (викладача) ;
- уміння спостерігати та аналізувати навчальну діяльність учнів під час уроку;
- уміння аналізувати, оцінювати та характеризувати поведінку учнів на уроці та в позаурочний час;
- формувати і закріплювати інтерес та творчий підхід до педагогічної діяльності.

Наукові.

- В результаті ознайомлення студентів з сучасними досягненнями навчально-виховної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах, передовим педагогічним досвідом – поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін, виробляти творчий підхід до педагогічної діяльності;
- формувати вміння проводити педагогічну дослідницьку роботу.

Виховні.

- Виховувати у студентів почуття любові та поваги до дітей;
- формувати інтерес до професій вчителя (викладача), якості відповідальності, організованості та дисциплінованості.

ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Головним завданням фахової ознайомчої практики є загальне спостереження за навчально-виховним процесом та викладанням філософських дисциплін, щоб:

- вчитися вести спостереження за процесом викладання філософських дисциплін;
- спостерігати за спілкуванням викладачів з учнями; їх педагогічною майстерністю, їхнім умінням застосовувати різноманітні форми, методи та прийоми, використовувати різні засоби для досягнення поставленої мети уроку, вирішувати конкретні навчально-виховні завдання.

Досягнення головної мети фахово-ознайомчої практики здійснюється через **типові завдання**:

1. знайомство з навчальним закладом, навчальним процесом, вивчення форм навчального процесу та організації його управління;
2. отримання досвіду на робочих місцях;
3. отримання кваліфікаційних вмінь і навичок.

Цілями фахової ознайомчої практики є:

- ознайомлення студентів із навчальним закладом як соціальним інститутом початкових життєвих знань;
- закріплення та поглиблення знань з пройдених курсів навчального плану;
- набуття нових знань на основі вивчення навчально-організаційної структури навчального процесу, інструментарію навчального процесу;
- придбання практичних навичок роботи в навчальному середовищі;
- можливий збір матеріалу для курсових проектів наступних курсів.

Навчальні результати / досягнення

У процесі проходження фахової ознайомчої практики студенти повинні здобути:

а) знання:

- загальної структури навчального закладу в цілому, структури її підрозділів (кафедр) та особисто підрозділу, за яким закріплений студент, а також знання переліку завдань структурних підрозділів;
- функціональних обов'язків окремих посадових осіб, зокрема вчителя філософії;
- з навчальної документації вчителя (викладача) філософії;

б) навички:

- з виконання обов'язків вчителя (викладача) філософії;
- формування навичок організаційної роботи;
- виступу перед аудиторією з бесідами на філософську тематику та спілкування з адміністрацією бази практики;

в) вміння:

- використовуючи набуті знання та навички, виконувати обов'язки кваліфікованого працівника;
- вести щоденник спостережень;
- складати план роботи;
- здатність використовувати в майбутній професійній, дослідницькій і педагогічній діяльності знання про природу і функції філософії, основні категорії онтології, гносеології, філософської аксіології і праксеології, знання про суть, структуру і функціонування суспільства, механізмах і формах соціальних змін, принципах історичної типології і глобальних проблемах суспільного розвитку, знання про філософські проблеми природних технічних і гуманітарних наук;
- здатність до творчості, інноваційності, висунення власних гіпотез;

- здатність аналізувати і оцінювати філософські проблеми при вирішенні соціальних і професійних завдань;
- здатність використовувати знання про організацію навчального процесу в вивченні філософії і методиці її викладання в середніх навчальних закладах.

Кількість годин, відведених навчальним планом на проходження фахової ознайомчої практики, становить 54 год.

Підсумковий контроль – захист звіту у формі заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ФАХОВОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

І. ОПИС ПРЕДМЕТА ФАХОВОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Предмет: методика організації і проведення навчальної і виховної роботи з учнями за фаховими дисциплінами у загальноосвітніх навчальних закладах.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>1,5 кредити</i> Кількість змістових модулів: <i>2 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни: <i>54 годин</i> Кількість тижневих годин: <i>27 годин</i>	Шифр та назва напрямку 6.020301 Філософія Шифр та назва галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»	Фахова ознайомча практика Рік підготовки: <i>II</i> . Семестри: <i>IV</i> . Проходження практики: <i>49 год.</i> Самостійна робота: <i>5 год.</i> Вид контролю: <i>залік</i>

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Використані скорочення:

- проходження практики (П);
- самостійна робота (СР);
- підсумковий контроль (ПК).

№ зп	Назви розділів проходження практики	Разом	Кількість годин		
			П	СР	ПК
Змістовний модуль І					
Знайомство з організацією виховного процесу в навчальному закладі					
1	Організація проходження фахової ознайомчої практики.	3	3		
2	Ознайомлення з нормативною документацією з фахової ознайомчої практики в НЗ	7	5	2	
	Разом:	10	8	2	
Змістовий модуль ІІ					
Ознайомлення з порядком ведення навчально-виховного процесу (на прикладі філософських дисциплін).					
1	Ознайомлення з порядком проведення уроків з філософії у навчальному закладі	21	20	1	
2	Вивчення стану навчально-методичного забезпечення філософських дисциплін у навчальному закладі.	11	10	1	
3	Підведення підсумків фахової ознайомчої практики. Підсумкова звітна конференція.	12	9	1	2
	Разом:	44	39	3	2
	Всього:	54	47	5	2

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво практикою студентів 2 курсу спеціальності Філософія покладається на відповідального за проведення комплексу практик студентів по кафедрі філософії. Групове керівництво практиками здійснюється професорсько-викладацьким складом кафедри філософії.

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу (НЗ) як бази практики. Кожен студент отримує загальні та індивідуальні завдання, які повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Головну роль в організації практики від імені інституту відіграє фахова кафедра філософії. Саме вона заздалегідь проводить роботу по визначенню базових місць практики та укладенню відповідних угод, які гарантують виконання умов практики з боку навчального закладу.

За семестр до початку практики **кафедра філософії**:

- визначає керівника практики із кола своїх викладачів;
- організовує роботу по визначенню місць практики;
- проводить збори студентів для попереднього ознайомлення їх з програмою практики та переліком питань, які необхідно вирішити до початку практики;
- надає інформацію студентам про особливості практики і перелік баз, з якими університет вже уклав угоди про проведення практики;
- збирає від студентів пропозиції відносно НЗ, організацій та установ для практики;
- приймає листи від НЗ з запрошенням конкретних студентів на практику і приймає рішення по них.

Незалежно від місця проходження практики і виду практики її безпосередня організація виконується двома керівниками:

- ✓ досвідченим викладачем фахової кафедри (надалі – *керівник практики від кафедри*);
- ✓ відповідальним фахівцем підприємства (надалі – *керівник практики від навчального закладу (НЗ)*).

Головне завдання керівника практики від кафедри – організувати процедуру проходження практики при безумовному досягненні цілей і задач практики, взаємодія зі студентами і керівниками практики НЗ, контроль проходження практики, організація прийому звітів і заліків по практиці.

Керівник практики від бази практики: забезпечує виконання умов проходження практики у навчальному закладі, має отримати від студента-практиканта певну користь для НЗ, оцінює перспективну можливість подальшої співпраці з кафедрою, інститутом, студентами і запрошення їх для роботи на підприємстві по закінченню Університету. Керівником практики від НЗ наказом назначаються, як правило, висококваліфіковані спеціалісти середньої ланки (завідувач кафедри чи навчально-методичного об'єднання).

Використовуючи зібрану інформацію кафедра готує матеріали до наказу про проходження студентами практики з їх розподілом по місцях практики та призначення керівників практики від інституту (кафедри).

За один робочий день до початку практики **кафедра** проводить настановчу конференцію (інструктивні збори) для студентів-практикантів, у якій беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від Університету та бази практики. На ній відповідальний за проведення практики від кафедри філософії знайомить студентів та керівників з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, обов'язками студентів-практикантів та керівників.

Керівник бази практики, керуючись угодою між НЗ, КУ імені Бориса Грінченка та направленням студента на практику, зобов'язаний прийняти студента на практику наказом, в якому буде вказано термін практики, підрозділ (кафедра), в якому студент буде проходити практику, посаду практиканта та керівника практики від НЗ.

Практикант повинен бути направлений на кафедру філософії чи суспільствознавчих дисциплін, де викладаються філософські навчальні курси.

З урахуванням завдань на практику від інституту та інтересів бази практики **керівник практики від НЗ**:

- спільно з керівником практики від навчального закладу повинен забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики;
- визначає коло посадових обов'язків практиканта, проводить інструктаж на робочому місці з організації роботи;
- організовує виконання студентом програми практики;
- ознайомлює студентів-практикантів з правилами техніки безпеки та протипожежної безпеки на робочому місці;
- організовує тематичні лекції, екскурсії, бесіди, консультації;
- робить позначки про виконання програми у щоденник;
- дає об'єктивний відгук про рівень виконання студентом програми практики, їхню готовність до професійної діяльності;
- дає оцінку звіту студента по практиці стосовно виконання завдань;
- бере участь у настановчій та підсумковій конференціях з питань практики.

У процесі проходження фахової ознайомчої практики **студент-практикант має право:**

- обирати базу практики за власним бажанням;
- звертатись з усіх питань, пов'язаних з проходженням практики до керівників практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення навчального процесу в НЗ, організації практики;
- звертатися щодо суперечливих питань до керівника практики та завідувача кафедри філософії Університету.

У процесі проходження фахової ознайомчої практики **студент-практикант зобов'язаний:**

- надати керівництву кафедри інформацію про бажане місце проходження практики, узгодити з керівником практики від кафедри загальне та індивідуальне завдання;
- на загальних зборах з практики прослухати установчі заняття, отримати всі необхідні документи (щоденник, направлення тощо), перевірити правильність їх оформлення, отримати конкретні пояснення про місце знаходження бази практики, телефони та інше, а також контактний телефон керівника від кафедри. У разі необхідності уточнити індивідуальне завдання від кафедри;
- на базі практики виконати усі необхідні формальності для належного оформлення на практику; своєчасно прибути на базу практики; перебувати на базі практики визначену кількість годин.
- оформити прибуття на практику в щоденнику з проставленням необхідних підписів і печатки;
- ознайомити керівника бази практики з завданням на практику від кафедри, обговорити з ним:
 - індивідуальне завдання від НЗ та умови його виконання;
 - умови виконання завдання від кафедри;
 - умови закінчення практики.
- обговорити з керівником бази практики можливість користуватися книжним і нормативним фондом НЗ;
- згідно з правилами оформляти щоденник практики та додатки до щоденника, не зривати визначені графіки виконання завдань, не порушувати трудову дисципліну. Порушення правил внутрішнього розпорядку навчального закладу недопустимі;
- до закінчення практики скласти звіт з практики, отримати відгук про звіт від керівника бази практики та про діяльність з виконання покладених на практиканта обов'язків;
- надати керівникові від кафедри звіт з практики та щоденник, захистити звіт на підсумковій конференції, отримати залік.

Діяльність студента в період практики:

- складає індивідуальний план роботи на весь період практики;
- вивчає і аналізує документацію;
- виконує індивідуальне завдання науково-дослідного характеру, пов'язане із специфікою професійної діяльності в період практики;
- опис НЗ роботи в процесі практики;
- опис виконаної роботи по розділах програми в узагальненому вигляді;
- опис практичних завдань, що вирішуються студентом за час проходження практики;
- вказівки на зауваження, які виникли при проходженні практики;
- опис посадових інструкцій по місцю проходження практики.

Права керівників фахової ознайомчої практики визначаються статутом університету і колективним договором, а також змістом практики до методичних рекомендацій.

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виходячи з особливостей і можливостей баз практики керівниками практики визначаються завдання на період практики.

Завдання практики від кафедри.

Завдання практики від кафедри поділяється на дві частини:

- загальне завдання;
- індивідуальне завдання.

Загальне завдання пов'язане з видом практики і відображенням програм дисциплін навчального плану на реальний навчальний процес бази практики.

Індивідуальне завдання

З метою надбання умінь та навичок самостійного розв'язання наукових або організаційних завдань кожний студент на початку практики отримує індивідуальне завдання, яке формується керівником від кафедри. Це завдання узгоджується керівником бази практики. В процесі проходження студентом практики індивідуальне завдання може бути уточнено або скориговане, враховуючи конкретну роботу, яка виконується студентом. Перелік тем індивідуальних завдань вказаний у Додатку.

Під час цієї практики студенти повинні виконати наступні індивідуальні завдання (розподіл часу може бути зміненим залежно від специфіки роботи практиканта):

<i>Індивідуальний план студента-практиканта</i>		
№ п/п	Назва виду роботи	К-ть год.
	Організаційне заняття. Ознайомлення студентів з завданнями та змістом навчально-ознайомчої практики. Ознайомлення з методикою майбутньої роботи, порядком ведення щоденників практики, спостережень і нотаток, збору й обробки матеріалів тощо.	1 год.
1	Скласти календарний план роботи	1 год.
2	Скласти графік відвідування місця проходження практики	1 год.
3	Вести щоденник спостережень	5 год.
4	Ознайомитися з організаційною діяльністю вчителя (викладача) філософії за місцем проходження практики ✓ з планом та змістом роботи вчителя (викладача) філософії, ✓ обов'язками вчителя (викладача) філософії, ✓ розподілом часу на різні види діяльності, ✓ документацією кафедри, ✓ робочим місцем вчителя (викладача) філософії, ✓ вимогами щодо оформлення кабінету філософії ✓ методичними ресурсами бази практики	23 год.
5	Бути присутнім під час проведення уроків, бесід, консультування	5 год.
6	Допомогти оформити кабінет філософії (при потребі)	3 год.
7	Займатися волонтерською діяльністю (при потребі)	5 год.

8	Оформити документи практики	3 год.
9	Захистити результати практики на заліку	2 год.
ВСЬОГО		49 год.

Завдання практики від бази практики

В більшості випадків під час практики студенти залучаються керівництвом НЗ для надання допомоги базі практики. Для того, щоб ця праця носила організований характер, зміст завдання видається студенту безпосередньо на базі практики з урахуванням:

- особистості практиканта;
- зацікавленості бази практики;
- характер завдання повинен суворо відповідати профілю навчання;

Тема завдання записується у щоденник практики.

Заняття та екскурсії під час практики

В період проходження практики 1 раз на тиждень керівник практики від НЗ та 1-2 рази керівник практики від кафедри організовує зі студентами заняття у формі тематичних лекцій, бесід, екскурсій або консультацій, які нададуть більш повну уяву про навчальний процес у НЗ I-III рівня акредитації.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ФАХОВОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Фахова ознайомча практика триває два тижні. На цьому етапі студент повинен:

- взяти участь у настановчій конференції, під час якої визначається мета, завдання практики; з'ясовується місце проведення практики та визначається документація, яка повинна бути надана студентом по закінченні практики;
- відвідати навчальний заклад та ознайомитися з класом (групою), де буде проходити практика, скласти психолого-педагогічну характеристику класу (за бажанням), вивчити робочі плани з фахових дисциплін, розклад уроків, класний журнал та інші документи;
- ознайомитися з основною та додатковою науковою та методичною літературою, підручниками, за якими навчаються учні, зі змістом та формою звітності за практику;
- відвідувати уроки вчителів (викладачів), позакласні заходи, брати участь у їх аналізі, фіксуючи свої спостереження в щоденнику;

Після настановчої конференції студенти від університетського керівника практики отримують скерування. У перший день практики разом з університетським керівником вони прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник від бази практики. Упродовж перших двох днів кожного практиканта закріплюють за своїм підрозділом, класом, академічною групою тощо. Керівник НЗ видає наказ про проходження практики студентами.

Упродовж наступних 1–2 днів студенти складають календарний план роботи та графік відвідування місця проходження практики. У календарному плані повинно бути детально (по датах та годинах (уроках)) описані види роботи студента під час проходження практики. У графіку відвідування зазначається дата, години та місце знаходження практиканта на базі практики. Один примірник графіка подається керівникові практики від кафедри філософії для контролю.

Упродовж всієї практики студенти ведуть щоденник, у якому занотовують результати спостережень, свої враження про роботу вчителя (викладача) філософії. Щоденник ведеться у довільній формі.

Навчальні посібники

Для якісного виконання програми практики студент має ознайомитися з наступною літературою:

1. Державний стандарт України. Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. ДСТУ 3008 - 95.
2. Посадові, виробничі та інші інструктивні матеріали, документація баз практики.
3. Програма фахово-ознайомчої практики для студентів напряму підготовки 6.020301 Філософія / Купрій Т.Г. – Київ: КУ імені Бориса Грінченка, 2013. – 38 с.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Студенти-практиканти повинні жорстко дотримуватися режиму праці бази практики та виконувати свою роботу згідно індивідуального графіку та плану роботи.

Керівники студентської практики контролюють перебування студентів на базах практики (згідно графіку), дотримання ними плану роботи, наявність необхідної документації, якість виконаної роботи, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість. Керівник від кафедри філософії має право контролювати записи, занесені у щоденник практики.

Робота студентської групи та керівників практики, в свою чергу, контролюється завідувачем кафедри філософії та навчальною частиною інституту.

Під час проходження практики кожен студент веде щоденник практики. При веденні щоденника студент повинен дотримуватися таких рекомендацій:

- щоденник – це основний документ, який підтверджує проходження практики студентом. В щоденнику вказується тема індивідуального завдання, ведеться календарний графік проходження практики та висвітлюється хід виконання практики студентом;
- кожного дня студент повинен заносити до щоденника дані про виконану роботу, пред'являти керівнику бази практики для перевірки;
- правильність ведення щоденника контролюється керівником практики від кафедри у кінці кожного тижня практики;
- оформлений щоденник разом зі звітом про практику здається під час заліку на кафедру;

ВИМОГИ ДО ЗВІТНИХ ДОКУМЕНТІВ

Закінчення будь-якої практики складається з двох частин:

- оформлення кінця практики на базі практики;
- оформлення кінця практики в Університеті.

Оформлення кінця практики на базі практики. Наприкінці практики студент зобов'язаний:

- привести в належний стан усі необхідні записи у щоденнику;
- підготувати звіт по практиці, віддати його керівнику бази практики для оформлення відгуку та отримати звіт з відміткою на титульній сторінці;
- отримати у щоденнику відгук керівника бази практики про проходження практики;
- виконати усі необхідні формальності, пов'язані з відбуттям студента-практиканта з навчального закладу і насамперед отримати підписи від керівництва НЗ та проставити печатки у щоденнику.

Оформлення кінця практики в Університеті. Після оформлення закінчення практики на базі практики студент повинен:

- прибути для захисту практики в університет на свою кафедру у визначений час і пред'явити керівнику практики від інституту щоденник з усіма необхідними підписами і печаткою від бази;
- здати керівнику практики від кафедри на перевірку щоденник і звіт по практиці;
- підготувати доповідь до захисту з презентацією на 7-10 хвилин, в якій викладені питання, вивчені під час практики.

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні. Документи оформляються акуратно, від руки (при бажанні студента вони можуть бути надруковані), мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, на якій зазначаються прізвище та ім'я студента-практиканта, інститут та група; прізвища керівників від університету та бази практики; вид практики; термін проходження; назва бази практики. Кожен окремий документ повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається прізвище та ім'я студента-практиканта, інститут та група, назва документа, час та місце проведення заходу (чи збору емпіричних даних). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практики. Їх перевіряють (крім щоденника) керівники практики від бази та університету.

В кінці практики керівник від бази практики кожному студентові видає письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинна бути зазначена рекомендована оцінка за практику. Характеристику підписують керівник практики від бази та керівник навчальної організації. Характеристику завіряють печаткою організації.

Нижче подаються **розділи звітної документації** та їх орієнтовний обсяг для навчальної (ознайомчої) практики:

1. Звіт про виконану роботу у довільній формі (5 стор.).
2. Календарний план роботи на час практики (2 – 3 стор.).
3. Графік відвідування місця проходження практики (1 – 2 стор.).
4. Щоденник (обсяг довільний) з індивідуальним планом проходження практики і результатами емпіричних досліджень.
5. Опис результатів знайомства з діяльністю НЗ за місцем проходження практики зі своїми коментарями (2 – 3 стор.).
6. Спостереження та враження про проведені керівником-філософом бесіди, консультації (2 – 3 стор.).
7. Характеристика на студента-практиканта, підготовлена керівником практики за місцем проходження.

Керівник від кафедри про свою роботу звітується на засіданні кафедри філософії.

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ФАХОВОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань. Звіт має містити відомості про виконання усіх розділів індивідуального плану проходження практики та індивідуального завдання, мати висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені в інструктивно-методичних рекомендаціях. Підсумки фахової ознайомчої практики підводяться на науково-практичній конференції.

Обсяг звіту про проходження практики повинен становити не менше 5 машинописних сторінок (з додатками) формату А4, набраних 14 шрифтом в MS Word через 1,5 інтервал.

Звіт бажано ілюструвати схемами, ескізами, рисунками.

Звіт по практиці підписується студентом, керівником бази практики, перевіряється й візується керівником практики від кафедри.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ФАХОВОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

На заключному етапі фахової ознайомчої практики студент виконує таку роботу:

1. Готує звітні матеріали з практики:
 - Аналізує відвідані уроки: особливості взаємодії вчителя з учнями щодо доступності викладення вчителем навчального матеріалу; застосування та роз'яснення філософських понять, термінів; використання наочності. Обсяг завдання – 2-3 сторінки на аркушах паперу А4.
 - Ознайомлюється з формами позашкільної роботи з філософії (шкільні музеї, експозиції шкільного музею, оформлення кабінету філософії, екскурсії, гуртки, тощо). Бажано додати фото. Обсяг завдання – 2-3 сторінки на аркушах паперу А4.
2. Здає звітну документацію керівнику практики для перевірки та оцінювання керівникам практики кафедри філософії.
3. Бере участь у підсумкових заходах з практики: науково-практичній конференції.

Підсумки практики оцінюються в процесі захисту звіту про проходження практики. Звіт подається на рецензування керівнику практики від кафедри не пізніше трьох днів після закінчення практики.

Здача звіту на перевірку і його захист здійснюється протягом 10 днів після закінчення практики відповідно до встановленого кафедрою графіку. Порухення строків проходження практики й строків захисту вважається невиконанням навчального плану.

Захист приймає комісія, склад якої затверджує завідувач кафедри. За результатами захисту виставляється оцінка. Під час оцінки роботи студента на практиці також береться до уваги характеристика, яка надається йому керівником практики від підприємства. Диференційована оцінка з практики враховується на рівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента. Результати здачі заліку з практики записуються в екзаменаційну відомість.

Комісія на звітній конференції підтверджує чи не підтверджує отримані студентом бали. Результати складання заліків з практики голова комісії заносить в екзаменаційну відомість і проставляє в заліковій книжці. Голова комісії з захисту практики несе персональну відповідальність за правильне оформлення запису про практику у заліковій книжці, екзаменаційній відомості та вчасну подачу відомості у навчальну частину університету.

Після завершення конференції голова комісії здає заповнену відомість та всі матеріали практики на кафедру філософії для зберігання. Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри філософії, де керівники подають письмовий звіт про результати практики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ФАХОВОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Результати практики оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка формується в такий спосіб: підсумкова оцінка визначається, виходячи з кількості набраних балів і їхніх ваг, що наведені у таблиці.

№ зп	Опис критерію	Максимальна кількість балів
1	Ознайомлення з документальною та організаційною структурою навчального закладу в цілому, структурою підрозділу, за яким закіплений студент	8
2	Ознайомлення з функціональними обов'язками посадових осіб, структурою підрозділу (кафедра філософії), за яким закіплений студент	8
3	Ознайомлення і робота з навчально-методичними ресурсами бази практики	10
4	Спостереження за роботою працівників бази практики, відвідування тематичних лекцій, бесід, екскурсій, консультацій	15
5	Складання індивідуального плану проходження практики	10
6	Ведення щоденника спостережень	15

7	Педагогічна характеристика класу (учня)	10
8	Підготовка звітної документації про проходження практики	10
9	Підготовка доповіді до захисту практики з презентацією, виступ на звітній науково-практичній конференції	14
	Разом	100

Шкала оцінювання результатів проходження практики

Рівень результатів	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою	Оцінка за шкалою ECTS
Високий	100-90	Відмінно	A
Достатній	89-82	Добре	B
	81-75		C
Середній	74-69	Задовільно	D
	68-60		E
Низький	59-35	Незадовільно	FX
	34-1		F

Критерії комплексного оцінювання результатів фахової ознайомчої практики

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінки
90-100	відмінно	1. Звіт має всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики задач. 2. Студент виконав 100% програми практики. 3. Цілісно, системно, у логічній послідовності дає відповіді на поставлені запитання.
75-89	добре	1. Звіт має всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики задач. 2. Студент виконав не менше 90% програми практики. 3. Цілісно, системно, у логічній послідовності дає відповіді на поставлені запитання. 4. Допускає одну-дві несуттєві (непринципові) помилки, самостійно їх виправляє.

60-74	задовільно	1. Звіт має всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики задач. Зауваження, відмічені в рецензії керівника практики, до захисту практикант усуває. 2. Студент виконав не менше 70% програми практики. 3. Виявляє знання й розуміння основних положень матеріалу, але відповідає неповно, непослідовно. 4. Припускає неточності у визначенні понять, не вміє доказово обґрунтувати свою думку.
1-59	незадовільно	1. Звіт має не всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики задач без їх опису, їх виконання підтверджено не у достатній кількості. Зауваження, відмічені в рецензії керівника практики, до захисту не усунені. 2. Студент виконав не більше 50% програми практики. 3. Допускає принципові помилки при вирішенні типових ситуацій. 4. Не відповідає на основні та додаткові запитання викладача.

Студент, який не виконав програму практики або одержав незадовільний відгук на базі практики, чи незадовільну оцінку під час захисту звіту, направляється повторно на практику в період канікул або відраховується з інституту як такий, що не виконав повністю навчальний план.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за умов, визначених вищим навчальним закладом.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Для ефективного проведення навчальної (ознайомчої) практики студенти можуть користуватися наступною навчальною літературою:

1. Алексеев А.П., Философский текст: идеи, аргументация, образы. Монография /А.П.Алексеев - М.: Прогресс-Традиция, 2006.- 328 с.
2. Гойхман О.Я., Надеина Т.М., Речевая коммуникация /О.Я. Гойхман, Т.М. Надеина - М.: Инфра-М, 2008 – 272 с.
3. Львов М.Р., Основы теории речи. Учебное пособие /М.Р. Львов - М.: Академия, 2002 – 248 с.
4. Методика лекционного курса по философии / авт.ред.кол. Г. М. Штракс . – М. : Высшая школа, 1978 . – 285 с. – (Методика преподавания философии)
5. Методика семинара по философии - М., 1975
6. Методика преподавания философии - М., 1991
7. Николаев Н.Б. Иллюзионизм классики // Научная рациональность и структуры повседневности. Тезисы международной конференции. Ноябрь 1999 г., / Н.Б. Николаев - СПб, 1999 – С. 125-127

8. Разин В.И., Методика преподавания философии в вузах / В.И. Разин. - М. : Изд-во московского ун-та, 1965. - 88 с.
9. Преподавание философии в связи с профилирующими дисциплинами факультетов. Под ред. В.Н. Бурлак, О.В. Лармина.- М.: Изд. МГУ, 1987 – 201 с.
10. Борисов С.В. Основы философии: учебное пособие. М: Фланта; Наука, 2010.
11. Горелов А.А. Горелова Т.А. Этика: учебное пособие. – М.: Фланта; МПСИ, 2011.

Періодичні видання:

1. «Вопросы философии»;
2. «Вестник Московского университета. Серия 7. Философия»;
3. «Философские науки».
4. «Вісник Київського університету. Серія «Філософія»

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=education/higher>
2. www.loda.gov.ua/oda/structure/school
3. www.city-adm.lviv.ua/content/view/297/258
4. www.apsu.org.ua
5. www.osvita.org.ua
6. <http://www.edu.ru>
7. Национальная философская энциклопедия <http://terme.ru>
8. <http://www.philosophy.ru>
9. «Философия online» [http://phenomen. Ru](http://phenomen.Ru)
10. <http://www.humanities.edu.ru>
11. Центр религиоведческих исследований «Этна» <http://ethna.upelsinka.com>
12. Библиотека по философии <http://filosof.historic.ru>
13. Гуманитарная библиотека [http:// www. gum fak. Ru](http://www.gumfak.Ru)
14. Stanford Encyclopedia of Philosophy <http://plato.stanford.edu>
15. Encyclopedia Britannica <http://www.britannica.com>
16. The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP) <http://www.iep.utm.edu>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

**Інститут суспільства
Кафедра філософії**

ЗВІТ

про фахово-ознайомчу практику

на _____

(назва навчального закладу)

студента _____ групи Інституту суспільства
напряму підготовки: «Філософія»

(прізвище, ім'я та по батькові)

Керівник бази практики

(прізвище, ім'я та по батькові, посада)

Керівник практики від кафедри

(прізвище, ім'я та по батькові, посада)

Київ – 20__

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

**Інститут суспільства
Кафедра філософії**

**ЗАВДАННЯ
НА ФАХОВУ ОЗНАЙОМЧУ ПРАКТИКУ**
студенту (тці) _____ курсу _____ групи.

Прізвище _____ Ім'я _____ По батькові _____
Строк практики: початок "___" _____ 20__ р. кінець "___" _____ 20__ р.
База практики: _____
Керівник від кафедри: _____
Керівник від бази практики: _____

Тема завдання:

Аналіз уроку.

1. Встановлення загальних відомостей про урок (тема, дидактична мета, тип, структура, зміст уроку, наочність, ТЗН тощо).
2. Визначення доцільності послідовності основних елементів етапів уроку, наступності між ними.
3. Оцінка діяльності вчителя на уроці. Які умови створює вчитель для самостійної навчальної діяльності учнів, чи є він керівником і наставником для учнів у їх навчанні, чи керується авторитарними методами. Які методи і прийоми, засоби навчання використовує він використовує для досягнення поставленої мети.
4. Оцінка діяльності учнів на уроці: чи є вони активними учасниками навчального процесу, чи пасивними слухачами; як виконують вказівки та настанови вчителя; наскільки виявляють інтерес до предмета тощо.
5. Висловити власну думку щодо того наскільки вчителю вдалося виконати поставлену мету уроку, наскільки учням урок був цікавим та корисним.

Практикант: _____

Керівник від кафедри: _____

(Прізвище Підпис Дата)

Завдання на фахову ознайомчу практику по дисциплінам навчального плану
для студентів другого курсу

№ п/п	Дисципліна	Теми завдання на практику від факультету	Питання, які необхідно розкрити у звіті
1.	Філософська пропедевтика	Ознайомитися з викладанням курсу, який розкриває специфіку філософського пізнання, засвоєння філософської термінології, формування інтелектуальних навичок роботи з філософськими текстами	Розкрити методи і принципи філософського дослідження і їхнє застосування при викладанні курсу
2.	Історія Стародавньої філософії	Ознайомитися з викладанням курсу, який сприяє формуванню у студентів цілісного уявлення про специфіку виникнення і розвитку філософського світосприйняття, святовідчуття й світорозуміння	Навести перелік основного комплексу текстів з історії античної філософії, аналіз діяльності філософських шкіл
3.	Історія міфології	Ознайомитися з викладанням курсу, який розглядає теорію, історію та практику міфу як синкретичної форми культурної свідомості	Проаналізувати міфологічні системи різних культур на базі теоретичного аналізу міфу
4.	Логіка	Ознайомитися з викладанням курсу, який розглядає формування та вдосконалення культури мислення студентів шляхом вироблення навичок доказового, несуперечливого мислення	Навести приклади типових запитань в процесі пізнання і комунікації. Вказати типові помилки введення діалогу
5.	Етика	Ознайомитися з викладанням курсу, який розкриває структуру і специфіку етичного знання, актуальні проблеми, що піднімаються в сучасній етико-філософській літературі	Навести основні приклади норм професійної етики: загальні і спеціальні. Проаналізувати спільне і відмінне

Перелік тем індивідуальних завдань

1. Структура навчального закладу і взаємодія всіх його підрозділів.
2. Нормативна і варіативна документація навчального закладу.
3. Методи та засоби інформаційних технологій для філософських дисциплін.
4. Порядок проведення науково-дослідних робіт (МАН).
5. Управлінські і виховні функції викладача.
6. Основні напрями підготовки навчальної лекції.
7. Ораторські стилі і їх застосування для проведення лекції.
8. Зв'язок лектора і аудиторії, способи його налаштування.
9. Методи впливу викладача на аудиторію.
10. Професійні якості викладача.
11. Форми викладання курсу філософії.
12. Методологічна і методична підготовка семінару.
13. Залік як форма контролю і атестації.
14. Підготовка, організація і тактика проведення екзамену.
15. Види екзаменів, способи їх проведення.
16. Історичні традиції викладання філософії в Україні.
17. Місце філософії в системі середньої і вищої освіти України.
18. Типологія навчальних закладів України, в яких викладається філософія.
19. Профіль ВУЗу, інституту у викладанні філософії.
20. Викладач і науковець як професійні типи.
21. Основні принципи і практичні правила управління учнівським колективом.
22. Типи мотивації і цілей учнів в очах викладача.
23. Типи і особливості навчальної лекції по філософії у навчальному закладі.
24. Семінар як форма навчального процесу у ВУЗі.
25. Принципи оцінювання способи досягнення об'єктивності в оцінці.
26. Рейтингова система контролю і атестації.

Орієнтовна тематика екскурсій, бесід, консультацій

1. Ознайомлення зі структурою навчального закладу .
2. Історія навчального закладу та перспективи його розвитку.
3. Особливості діяльності навчального закладу.
4. Робота навчального закладу у сучасних ринкових відносинах (ринок освітніх послуг).
5. Випускники навчального закладу і їх реалізація в Україні у світі.
6. Заслужені вчителі, лауреати у навчальному закладі.
7. Організація праці у навчальному закладі, її особливості.
8. Організація роботи завідувача кафедри філософії.
9. Організація роботи викладача кафедри філософії.
10. Організація роботи голови навчально-методичного об'єднання.
11. Охорона праці у навчальному закладі.
12. Охорона навколишнього середовища.
13. Професія “Філософ”.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

**Інститут суспільства
Кафедра філософії**

**ЩОДЕННИК
З ФАХОВО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ**

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

курсу _____ група _____

напряму підготовки _____

Практика проводилась у _____ класі _____
_____ школи м. Києва.

Керівник практики _____

Директор навчального закладу _____

Заступники директора _____

Класний керівник _____

Вчитель-предметник _____

Адреса школи _____

Телефон _____

Розклад дзвінків

I зміна	II зміна

Дата День тижня	Розклад уроків	Стислий опис виконаних на практиці робіт	Короткі спостереження, поради, погляди, зауваження, висновки.	Підпис керівника від підприємства
понеділок	1			
	2			
	3			
	4			
	5			
вівторок	1			
	2			
	3			
	4			
	5			
серeda	1			
	2			
	3			
	4			
	5			
четвер	1			
	2			
	3			
	4			
	5			
п'ятниця	1			
	2			
	3			
	4			
	5			
субота	1			
	2			
	3			
	4			

МІСЦЕ ПЕЧАТКИ

Підпис керівника від підприємства _____

Примітка: У щоденнику слід нотувати особисті враження про кожний день перебування в навчальному закладі. Крім того, записуються інструктивні поради, консультації у керівників педагогічної практики, вчителів, класних керівників, дирекції школи, відвідані уроки, позакласні заходи, підготовка до занять, кількість проведених уроків, самоаналіз.

ЗВІТ

**щодо керівництва фахової ознайомчої практикою студентів І курсу за
напрямом підготовки 6.020301 Філософія Інституту суспільства**

Відповідно до наказу ректора Київського університету імені Бориса Грінченка мною з _____ до _____ 20__ року здійснювалося керівництво фахової ознайомчої практикою студентів у таких закладах (установах):

Всього під моїм керівництвом практику проходило _____ студентів.
База _____ практики _____ мною _____ відвідана

(вказати числа)

Мною проведено _____ індивідуальних консультацій та _____ групових.
Загальна характеристика та оцінка роботи студентів _____ -

Підсумкова оцінка студентів за навчальну фахової ознайомчу практику:

„відмінно” _____

„добре” _____

„задовільно” _____

неатестовано _____

Оцінка виставлена у взаємодії та співпраці з керівником практики від бази

Практика засвідчила, що під час психологічної підготовки студентів необхідно звернути увагу на:

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення фахової ознайомчої практики

Підпис _____

Дата _____